

Pressiteade
Luxembourg, 24. oktoober 2019

VKEdele mõeldud ELi riskikapital: audiitorite sõnul on tegu märkimisväärsete summadega, mida peab paremini suunama

Euroopa Kontrollikoja avaldatud uue aruande kohaselt toetab EL käivitamis- ja kasvuetapis innovaatilisi ettevõtteid ajavahemikus 2014–2020 riskikapitalifondide kaudu enam kui 3,3 miljardi euroga. Komisjon ei ole aga seni põhjalikult hinnanud ei turuvajadusi ega seda, kui palju raha on turg valmis vastu võtma. Audiitorite sõnul on komisjon esitanud vaid piiratud tõendeid toetuse mõju kohta.

Riskikapital hoogustab innovatsiooni, töökohtade loomist ja majanduskasvu. Komisjon on juba üle 20 aasta andnud väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele riskikapitali, et parandada nende võimalusi kapitali hankida, aidata neil kasvada ja edendada jätkusuutlikku Euroopa riskikapitalisüsteemi. Euroopa Investeerimisfondi (EIF) kaudu on komisjon eraldanud 140 fondile 1,7 miljardit eurot, millest enam kui pool oli 2018. aasta keskpaigaks juba ettevõtetele välja makstud.

Audiitorid uurisid kuut komisjoni tsentraalselt hallatavat sekkumist, mis olid loodud alates 1998. aastast ja mida rahastati erinevatest eelarvevaldkondadest, näiteks ettevõtluse, tööstuse ja teadusuuringute alt (k.a EFSI VKEde komponendi omakapitalitoote kaudu). Audiitorid uurisid, kas komisjon oli oma riskikapitalivahendeid hästi kasutanud, kas EIF oli neid nõuetekohaselt rakendanud ning kas need olid suutnud kaasata erainvestoreid.

„ELi riskikapitalituru toetamiseks on eraldatud märkimisväärne summa ELi raha, kuid mitmed küsimused vajavad endiselt lahendamist,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Baudilio Tomé Muguruza. „Üleeuroopalise riskikapitalituru arendamiseks vajab komisjon terviklikku investeerimisstrateegiat, mis peaks toetama vähem arenenud riskikapitaliturge ja vähendama sõltuvust avalikust sektorist.“

Audiitorid leidsid, et ELi sekkumiste suuruse määranud komisjoni otsused põhinesid ebapiisaval informatsioonil, kuna komisjon ei olnud teinud eelnevaid mõjuhindamisi või koostas oma hindamised alles pärast eelarveotsuse tegemist. Nad hoiatavad, et riskikapitalifondidele

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

eraldatava raha suurendamine ilma rahastamispuudujäägi piisava kvantifitseerimiseta võib põhjustada riski, et olemasolevat raha ei suudeta ära kasutada.

Komisjoni toetus põhineb projektide kvaliteedil, olenemata riskikapitalifondide geograafilisest asukohast või investeerimisvaldkondadest. Audiitorite sõnul eelistatakse sellise lähenemisviisiga selgelt kõige arenenumaid riskikapitaliturge, mille tulemuseks on investeringute koondumine ning see, et vähem arenenud turud ja tegevusvaldkonnad saavad vähem toetust.

Audiitorite sõnul sõltub ELi riskikapitaliturg endiselt väga suurel määral avaliku sektori toetusest, ning nad sedastavad, et erainvestorite leiget huvi riskikapitali vastu selgitab muu hulgas selle madal tulusus. Komisjon ei ole veel analüüsinud võimalust anda osa ELi investeerimistulust erainvestoritele, kuid lubab seda juba praegu teha üksnes sotsiaalvaldkonna investeringute puhul.

EIF on tuumikinvestor ja tema hoolsuskohustuse auditit võetakse selle kvaliteetsuse tõttu sageli kui kvaliteedimärki. Samas peaks EIF lühendama oma fondide toetustaotluste heakskiitmise protsessi, mis võib kesta kauem kui aasta. Lisaks pööras EIF vähe tähelepanu fondide võimele oma investeringutest väljuda: esimeste rahastamisvahendite puhul ei suutnud fondid kõiki oma portfelli ettevõtteid mandaadi kehtivusaja jooksul müüa. EIFi komisjonilt küsitavad tasud ei ole ka alati täielikult läbipaistvad ning poliitikaga seotud tulemustasud ei motiveeri täielikult investeringuid vähem arenenud riskikapitaliturgudel või tegevusvaldkondades.

ELi riskikapitalituru sekkumiste lisaväärtuse suurendamiseks peaks komisjon

- analüüsima seda, kuidas parandada ELi sekkumiste hindamist;
- töötama välja tervikliku investeerimisstrateegia;
- tegema koostööd EIFiga, et lihtsustada ELi sekkumiste haldamist.

Toimetajatele

Enim ELi toetatud riskikapitalifonde oli registreeritud Prantsusmaal ja Itaalias. 2018. aasta keskpaiga seisuga ei olnud ükski ELi toetatud riskikapitalifond investerinud Küprosele, Maltale, Sloveeniasse ja Slovakkiasse; ning veel viide liikmesriiki oli investeeritud vaid väga vähe. 50% investeringutest on tehtud Prantsusmaale, Saksamaale ja Ühendkuningriiki. Rohkem kui 50% moodustavad investeringud arvuti- ja tarbeelektronika ning bioteaduste valdkondade ettevõtetesse.

Eriaruanne nr 17/2019: „Tsentraalselt hallatavad ELi riskikapitalimeetmed: vahendeid peab paremini suunama” on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles. Audiitorid käsitlesid riskikapitali esimest korda. Varem on nad avaldanud sellega seotud teemasid (nt EFSI, VKEdede tagatissüsteem ning rahastamisvahendid) käsitlevaid aruandeid.

Aruande pressikontakt

Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu

Tel (+352) 4398 45410 Mobiil (+352) 621 55 22 24